

Djævlen ligger i detaljen i forhandlinger om nyt taxametersystem

Politikerne holder igen i forhandlinger om nye bevillinger til de videregående uddannelser. Regeringens udspil taler om mere kvalitet, men handler egentlig om mere beskæftigelse, lyder kritikken.

Det skulle egentlig have været en hurtig omgang. Uddannelses- og forskningsminister Søren Pind ville have reformen på plads før Folkemødet 15. juni, lød det. Men så begyndte både ministeriet selv og de øvrige folketingspartier at kigge nærmere på detaljerne i regeringens udspil til et nyt bevillingssystem for professionshøjskoler, erhvervsakademier og universiteter.

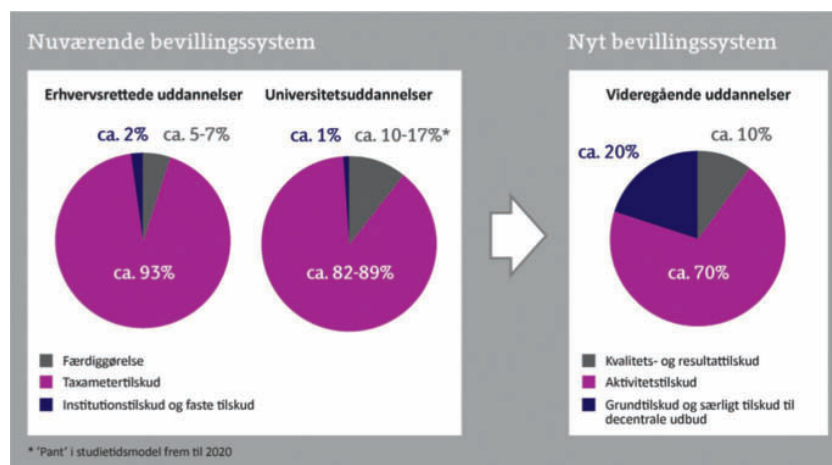
På overfladen ser forslaget simpelt ud. På den ene side skal institutionernes økonomi stabiliseres gennem et grundtilskud, der dækker 20 procent af deres bevilling, og på den anden side skal et kvalitets- og resultattilskud på 10 procent skabe incitament til konstant forbedring af uddannelserne, fordi pengene kun tildeles, hvis institutionen lever op til bestemte målkrav. De resterende 70 procent af pengene fordeles pr. studerende som i det eksisterende taxametersystem. Desuden skal uddannelsessteder uden for de store byer have en pengepræmie.

Alt i alt et udspil, som af de fleste aktører blev modtaget positivt. Men da forslagens detaljer kom frem, blev også

“Man måler ikke på kvalitet her, og man tilskynder heller ikke til højere kvalitet”.

Lotte Bøgh Andersen, professor

DEN NYE BEVILLINGSMODEL

Regeringens forslag til en ny bevillingsmodel giver professionshøjskoler, erhvervsakademier og universiteter samme fordelingsnøgle.

Kilde: “Klare rammer, bedre balance – regeringens udspil til nyt bevillingssystem for de videregående uddannelser”, 2017.

problemerne tydelige, og det har trukket forhandlingerne ud.

“Jeg kan ikke se for mig, at vi bliver færdige før Folkemødet. Det her er en relativt stor omvæltning, som vi skal ikke jappe igennem. Det er ikke noget, vi har travlt med”, siger Jens Henrik Thulesen Dahl, uddannelsesordfører for Dansk Folkeparti.

Her er problemerne

Den store udfordring i regeringens udspil er i første omgang det såkaldte kvalitets- og resultattilskud – penge,

som uddannelsesinstitutionerne kun får, hvis de lever op til målkrav om kortere studietider og lav arbejdsløshed hos nyuddannede.

Ordningen ville koste universiteterne 138,8 mio. kroner årligt, hvis den blev indført i dag, viser et notat fra Uddannelses- og Forskningsministeriet. Pengene ville så blive ført videre i en “kvalitetspulje”, der skulle bruges på “konkrete tiltag, særlige områder eller indsatser”.

Men et sådant system vil næppe give højere faglig kvalitet, lyder det fra pro-

fessor Lotte Bøgh Andersen, der ved Aarhus Universitet har forsket i taxameterstyring.

“Man måler ikke på kvalitet her, og man tilskynder heller ikke til højere kvalitet ud over den, der giver sig udslag i højere beskæftigelsesgrad”, siger hun.

Faktisk risikerer en kvalitetspulje at skabe den modsatte effekt for nogle uddannelser, siger Lotte Bøgh Andersen.

“Jeg taler med mange offentlige ledere, og de hader virkelig puljer. Deres oplevelse er, at pengene går til dem, der klarer sig godt i forvejen, fordi de

Dansk Folkeparti så gerne, at tilskuddet helt blev droppet:

“For min skyld kunne man godt smide de 10 procent fra kvalitets- og resultattilskuddet oven i grundtilskuddet”, siger Jens Henrik Thulesen Dahl.

Grundtilskuddet, der kan forhandles

Men heller ikke grundtilskuddet er uproblematisk. I et dokument sendt til de politiske ordførere fremgår det, at fem procent af grundtilskuddet løbende skal afhænge af “målopfyldel-

Dansk Magisterforening Camilla Gregersen.

“Det er vigtigt, at grundtilskuddet ikke er hægtet op på alle mulige parametre. For så er det ikke et sikkerhedsgrundlag, men endnu et usikkerhedsgrundlag”, siger hun.

“Alt det her med økonomiske incitamenter til ditten-dutten-datten er lige præcis det, der modvirker stabilitet og kvalitet i uddannelserne. Der er masser af styringsredskaber i forvejen, og det er vigtigt at skille det økonomiske bevillingssystem fra styringen af indholdet. Ellers får du dobbeltregulering”.

SAMLET RESULTAT FOR UNIVERSITETERNE:

Tabel 1 – Beregnede konsekvenser i mio. kr.

Institution	Tilskud i eksisterende system	Tilskud i nyt bevillingssystem	Konsekvens	Kompensation ved omlægning	Konsekvens i pct.
Danmarks Tekniske Universitet	753,9	757,0	3,1		0,4%
Handelshøjskolen i København	638,7	632,0	-6,8	0,4	-1,0%
IT-Universitetet	131,8	131,4	-0,4		-0,3%
Københavns Universitet	1947,7	1953,1	5,4		0,3%
Roskilde Universitet	318,6	318,5	-0,1		0,0%
Syddansk Universitet	1151,3	1146,2	-5,1		-0,4%
Aalborg Universitet	1176,2	1152,1	-24,1	12,4	-1,0%
Aarhus Universitet	1686,1	1715,0	29,0		1,7%
Universiteter Total	7804,3	7805,3	1,0	12,8	0,2%

Aalborg og CBS taber i ny fordeling

Særligt Aalborg Universitet og CBS står til at miste penge med en ny bevillingsmodel, men også de resterende universiteters budgetter er usikre. Udregningen her viser nemlig ikke, at universiteterne står til at miste ca. 138,8 mio. kr. i det faste budget. Penge, der bliver samlet i en kvalitetspulje og først senere fordelt ud fra ukendte kriterier.

Kilde: “Teknisk beregning af de samlede økonomiske konsekvenser”, notat fra Undervisnings- og Forskningsministeriet, 30. maj 2017.

har overskuddet til at søge”.

Idéen om et kvalitets- og resultattilskud får flere af forhandlingspartierne til at holde igen.

“Jeg er bange for, at det vil få særligt universiteterne til at agere konservativt og tilbageskuende ved alene at oprette pladser på de uddannelser, der er kendt for at sikre job”, siger uddannelses- og forskningsordfører for Radikale Venstre Sofie Carsten Nielsen.

sen i de strategiske rammekontrakter”. Rammekontrakterne bliver indført med den styringsreform, Folketinget vedtog tidligere i år.

Derudover ønsker regeringen hvert fjerde år at genforhandle det samlede grundtilskud på baggrund af “en bred kvalitetsmåling” i form af spørgeskemaundersøgelser med fokus på de studerendes engagement.

Idéen om, at grundtilskuddet afhænger af målkrav, bekymrer formand for

Den svære kvalitet

På grund af de mange indvendinger fra Folketingets øvrige partier vil forhandlingerne sandsynligvis vare helt frem til sommerferien – eller endda længere. Og det er ikke nogen dårlig ting, siger Camilla Gregersen.

“Det eneste, der er vigtigt, er, at de vender hver en sten, så vi får et robust finansieringssystem, der kan holde de næste 20-30 år”, siger hun.

Det vil da også være nødvendigt med god tid, hvis minister Søren Pind ønsker at fremme den kvalitet, han har fremhævet op til forhandlingerne, siger professor Lotte Bøgh Andersen.

“Det er megasvært at uddele penge ud fra kvalitet – og det er selvfølgelig også derfor, man ikke har gjort det før. Problemet er, at det er vanskeligt at definere, hvad god faglig kvalitet er i de forskellige uddannelser, især hvis uddannelserne skal sammenlignes med hinanden. Og den diskussion vil være et minefelt at gå ind i”.

Udfordringen ved at definere kvalitet er for længst gået op for Søren Pind selv, for hans eget ministerium har i udarbejdelsen af forslaget haft svært ved at finde gode målemetoder. Søren Pind har derfor ikke længere nogen klar tidsplan for reformen. Som han sagde til Politiken 4. maj: “For at sige det helt ærligt kan jeg ikke helt forstå, at det skal være så svært. Men det skal det så åbenbart”. <<